

Az adózói minősítéssel kapcsolatos tudnivalók 2017

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 2016. január 1-jétől vezette be az adózói minősítést. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) negyedévenként megvizsgálja, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett (és az úgynevezett áfa-regisztrált) adózók megfelelnek-e a megbízható adózókra, illetve a kockázatos adózókra vonatkozó feltételeknek. A vizsgálat eredményeként az adózó megbízható vagy kockázatos minősítést kap. A megbízható adózók törvényben rögzített előnyöket élvezhetnek, míg a kockázatos adózók az eddiginél szigorúbb megítélés alá esnek. Arra az adózóra, amelyik egyik kategóriába sem sorolható, az általános eljárásjogi szabályok vonatkoznak.

A minősítéssel érintett adózók

Cégjegyzékbe bejegyzett adózónak tekintjük azt, amelyik a cégnyilvántartásba történő jogerős bejegyzéssel jött létre és a minősítés időpontjában is szerepel a nyilvántartásban. Az áfa-regisztrált adóalany az Art. meghatározása szerint az, amelyik belföldön gazdasági célú letelepedéssel, lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel nem rendelkezik és, aki (amely) belföldön általános forgalmi adó-köteles tevékenységet folytat, amely tekintetében ő az adófizetésre kötelezett¹.

A minősítési eljárás²

A minősítési kritériumok vizsgálatakor a NAV saját hatósági döntéseit, eljárásait (például adókülönbözlet megállapítása, végrehajtás indítása, mulasztási bírság kiszabása, adószám felfüggesztése és törlése), illetve a Cégbíróságtól elektronikus úton érkezett adatokat (például a cég működésének kezdete, illetve különféle cégbírósi eljárások; csődeljárás, végelszámolás, felszámolás, kényszertörlesztés kezdete és vége) veszi alapul.

- A minősítés negyedévenként történik.
- A minősítés alapjául szolgáló feltételeket a NAV a negyedév utolsó napján fennálló aktuális adatok alapján vizsgálja. Fontos ugyanakkor, hogy a megbízható adózói minősítéshez a feltételek többségét több évre visszamenőleg kell figyelembe venni.
- Az első minősítés eredményéről az adózók a minősítési folyamat lezárása (a minősítési időszakot követő hónap utolsó napja) után az Ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton kapnak tájékoztatást. Amennyiben a minősítésben a későbbiekben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi.

A minősítéskor vizsgálandó kritériumok

Az Art. meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a NAV megbízhatónak vagy kockázatosnak minősíti az adózókat.

A megbízhatóság feltételei³

A NAV megbízhatónak minősíti az adózót, ha a következő, **együttes feltételek mindegyikének** megfelel:

¹ Art. 178. § 6a. pontja

² Art. 6/J. §

³ Art. 6/A. § (1) bekezdés

1. Legalább 3 éve folyamatosan működik, vagy legalább 3 éve áfa-regisztrált adóalanynak minősül.
2. A tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított összes adókülönbözet nem haladja meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 3%-át.
3. A tárgyévben és az azt megelőző négy évben a NAV nem indított ellene végrehajtási eljárást, ide nem értve az átvezetést és a visszatartási jog gyakorlását.
4. A tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt.
5. Nem rendelkezik 500 ezer forintot meghaladó nettó adótartozással.
6. A tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll az Art. 24/A. § (1) bekezdés c) pontja szerinti (bevallási vagy adófizetési kötelezettség elmulasztása miatti) adószám-felfüggesztés hatálya alatt.
7. A tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll adószám törlés-hatálya alatt.
8. A terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság – ideértve a jövedéki bírságot is – összege nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 1%-át.
9. A tárgyévben és az azt megelőző öt évben nem állt és nem áll fokozott adóhatósági felügyelet alatt.
10. Nem minősül kockázatos adózónak.
11. A tárgyévre megállapított adóteljesítménye pozitív.

A 2016. III. negyedévi minősítéskor már érvényesült az a jogszabályi rendelkezés is, mely szerint a nyilvánosan működő részvénytársaság abban az esetben is megbízható adózónak minősül, ha nem felel meg a 3 éves folyamatos működés feltételeinek, a 2017. I. negyedéves minősítéstől kezdve pedig a tárgyévre megállapított pozitív adóteljesítmény feltételének sem, de a többi kritériumnak igen.⁴

Ha az adózó a tárgyévet megelőző öt évben nem működött, illetve nem minősült áfa-regisztrált adóalanynak, akkor a NAV a megbízhatóság feltételeit a működés megkezdésétől, illetve az áfa-regisztrált adóalanyiság fennállásától vizsgálja.⁵

A megbízhatósági feltételek vizsgálata

Az *1. pontnak* megfelelően az újonnan alakult adózó megbízható minősítést nem szerezhethet (a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével), ameddig legalább 3 éve folyamatosan nem működik. Vizsgálja azonban a NAV a működés megkezdésétől, illetve az áfa-regisztrált adóalanyiság kezdetétől a minősítési jogszabályi feltételeit, hogy az adózó kockázatos adózónak minősül-e.

A jogutódlással létrejött adózónál a folyamatos működés időtartamát a NAV a jogelőd működésének kezdetétől számítja.

A *2. pont* szerinti feltétel vizsgálatakor a NAV összegzi a tárgyévben és az azt megelőző öt évben, a tárgyévet megelőző ötödik év január 1. napjától a minősítést megelőző negyedév utolsó napjáig tartó időszakban – az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany terhére jogerősen megállapított adókülönbözet összegét, és megvizsgálja, hogy ez az összeg meghaladja-e az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 3 %-át. Az adókülönbözet

⁴ Art. 6/A. § (1a) bekezdés; 219. §

⁵ Art. 6/A. § (2) bekezdése

megállapításakor természetesen figyelembe vételre kerül, hogy annak összege a rendelkezésre álló jogorvoslati eljárások eredményeként – pl. bírósági döntés, vagy felügyeleti intézkedés miatt – változhat.

Az adókülönbözlet és az adóteljesítmény fogalmát jogszabály határozza meg. A 2. pont szerinti feltétel vizsgálatakor az állami adó- és vámhatóság is ezeket a meghatározásokat veszi alapul. A 2016. III. negyedéves minősítéstől kezdve az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözlettel.⁶

Az adóteljesítmény⁷ az adózó bruttó módon számított (kötségvetési támogatással, adókedvezménnyel, adómentességgel növelt) elévülési időn belüli adókötelezettségének egy évre vetített átlaga. Az általános forgalmi adó esetében a fizetendő illetve az előzetesen felszámított és levonható adó értékei közül a nagyobb érték kerül figyelembe vételre.

A 3. pont szerinti feltételnél a NAV azt vizsgálja⁸, hogy az adózó vagy áfa-regisztrált adóalany ellen köztartozás meg nem fizetése miatt a vizsgálandó időszakban az állami adó- és vámhatóság indított-e végrehajtási eljárást. Tartozásnak minősül az adó tartozáson felül az adók módjára behajtható köztartozás is.

Amennyiben bármilyen végrehajtási cselekmény foganatosítására sor került, az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany nem minősülhet megbízható adózónak. Ez alól a jogszabály kivételt enged, amennyiben a tartozás kizárólag végrehajtási átvezetéssel, vagy visszatartással rendeződött, és más végrehajtási cselekmény az ügyben nem történt.

A 4. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlesztési eljárás alatt áll-e, vagy állt-e a minősítés évében, illetve a megelőző öt naptári évben. A feltétel fennállását nem befolyásolja az eljárás eredménye, azaz ha az adózó ugyan korábban a felsorolt eljárások valamelyike alatt állt, de ez nem vezetett megszűnéshez, akkor ez nem befolyásolja ennek a feltételnek a megítélését.

Az 5. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a tárgynegyedév utolsó napján fennálló adatok (az eddig a napig esedékes tételek) alapul vételével az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany rendelkezik-e 500 ezer forintot meghaladó nettó adó tartozással, ami kizárja megbízható minősítését. A nettó adó tartozás megállapításakor a behajthatatlanság miatt törölt tartozásokat is figyelembe kell venni.

Az adószám felfüggesztése, mely a 6. pont szerint vizsgálandó, abban az esetben zárja ki a megbízható minősítést, ha az adózó adószámát a NAV azért függesztette fel, mert az adózó felszólítás ellenére nem tett eleget bevallási vagy adófizetési (adóelőlegfizetési) kötelezettségének – a törvényi határidőtől, illetve az esedékességtől számított – 365 napon belül.

A 7. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó áll-e, állt-e úgynevezett szankciós adószám-törlesztés hatálya alatt, ami kizárja megbízható minősítést. Az adószám törlesztésének szankciójával a NAV a következő jogszabályhelyek alapján élhet: Art. 24/A. § (4) bekezdése vagy

⁶ Art. 6/A. § (3) bekezdés; 219. §

⁷ Art. 178. § 5. pontja, illetve a kiemelt adózók kijelöléséről, valamint a legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező adózók körének megállapításáról szóló 4/2012. (II. 14.) NGM rendelet 3. §-a

⁸ Az Art. valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) alapján

(12) bekezdése, 24/B. § (1) bekezdése, 24/C. § (12) bekezdése, 24/D. § (2) bekezdése, 24/F. § (6) bekezdése, vagy 174/A. § (1) bekezdése.

A 8. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság – ideértve a jövedéki bírságot is – összege meghaladta-e az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 1 %-át, ami kizárja megbízható minősítését.

A vizsgálat során

- a) az adószámla 215-ös adónemén (NAV Adóztatási tevékenységgel összefüggő bírság, mulasztási bírság és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések), 415-ös adónemén (EKAER Igazolatlan eredetű áru miatt kiszabott mulasztási bírság) és a 943-as adónemén (NAV Vámhatósági tevékenységgel összefüggő bírság, kamat és önellenőrzési pótlék) nyilvántartott mulasztási bírság tételeket,
- b) az Art. rendelkezései szerint meghatározott és
 1. a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény szerinti mulasztási bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. március 31-ig),
 2. a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény szerinti mulasztási bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. április 1-től),
- c) a jövedéki bírságot (első alkalommal a 2017. I. negyedéves minősítés során)

kell figyelembe venni.

A minősítésnél kizárólag olyan eljárást lehet figyelembe venni, amely a mulasztási bírságot megállapító határozat jogszerűtlenségének megállapítása mellett a mulasztási bírság eredeti esedékességgel történő végleges vagy részbeni törlését eredményezi.

A 9. pont alapján annak vizsgálatára kerül sor, hogy az adózó, vagy áfa-regisztrált adóalany a tárgyévben és az azt megelőző öt évben állt-e az Art. 24/F. § (2) bekezdése szerinti fokozott adóhatósági felügyelet alatt.

A 10. pont alapján az kerül vizsgálatra, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak, vagyis, hogy a kockázatos adózói minősítés feltételei közül valamelyik nem áll-e fenn az adózó vonatkozásában.

A 11. pontban szereplő tárgyévre megállapított adóteljesítmény számítás módja a 2. pont szerinti feltételnél már ismertetésre került. Megbízható akkor lehet az adózó, ha vallott elévülési időre adókötelezettséget.

A kockázatos minősítés feltételei⁹

A NAV kockázatosnak minősíti a felszámolás, végelszámolás alatt nem álló, cégjegyzékbe bejegyzett adózót, vagy áfa-regisztrált adóalanyt, ha esetében az alábbi **feltételek valamelyike** fennáll.¹⁰

⁹Art. 6/E. § (1) bekezdése és 212. §

1. Szerepel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján (Art. 55. § (3) bekezdés).
2. Szerepel a nagy összegű adótartozással rendelkező adózók közzétételi listáján (Art. 55. § (5) bekezdés).
3. Szerepel a be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján (Art. 55. § (6) bekezdés).
4. Egy éven belül a NAV ismételt üzletlezárás intézkedést alkalmazott vele szemben.¹¹
5. Kényszertörlési eljárás alatt áll.
6. A tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított összes adókülönbözet meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 70%-át azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözetet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel.
7. A terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság összege meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 70%-át.¹²
8. Székhelye székhelyszolgáltatóhoz van bejegyezve és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt a NAV jogerősen mulasztási bírságot szabott ki a terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben.¹³

A kockázatos adózói minősítés az 1-4 pontok esetében a minősítésre okot adó feltétel bekövetkezésétől, a 6-7 pontok esetében a minősítés hatályának beálltától számított egy évig, az 5. pont alatti feltétel esetében pedig, a kényszertörlési eljárás időtartama alatt áll fenn.

A NAV a kockázatos minősítést a következő negyedéves minősítéskor megszünteti, ha az adóhiányt, valamint az ahhoz kapcsolódó bírságot és pótlékot, illetve adótartozást – melyre tekintettel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező, illetve nagy összegű adótartozással rendelkező adózók közzétételi listáján szerepel – az adózó megfizette, és nem áll fenn más, e minősítést kiváltó ok.¹⁴ Ha az adózó a 8. pont alapján minősül kockázatos adózónak (melyre első alkalommal a 2017. I. negyedévi minősítés eredményeként kerülhet sor), úgy a kockázatos minőség az általános szabályok szerint (a minősítés hónapját követő hónap első napjától) számítandó. A 8. pont alapján kockázatosnak minősült adózó minősítése azon negyedévet érintő minősítési eljárást követően szűnik meg – amely negyedév utolsó napján fennálló adatok alapulvételével – megállapításra kerül, hogy a 8. pontban ismertetett valamelyik feltétel már nem áll fenn.

Ha a kockázatos adózó felszámolás vagy végelszámolás alá kerül, az eljárás kezdő napjától a NAV megszünteti a kockázatos minősítést. Ha az eljárás az adózó jogutód nélküli megszüntetése nélkül (azaz az ügyfél továbbműködésével) zárul, az adózó kockázatos minősítésének jogkövetkezményeit ismét alkalmazni kell azzal, hogy az egyéves időtartamba a felszámolás, illetve végelszámolás ideje nem számít bele.¹⁵

¹⁰ Art. 6/E. § (1) bekezdés

¹¹ A felsorolás első négy feltételének teljesülése csak abban az esetben vonja maga után a kockázatos minősítést, amennyiben a jogsértés 2016. január 1-jét követően történt, vagy az ügyfél 2016. január 1. utáni közzétételi listán szerepel (Art. 212. §)

¹² A felsorolás 5., 6. és 7. feltételét első alkalommal a 2016. III. negyedévi minősítés során veszi figyelembe az állami adó- és vámhatóság (Art. 6/E. § (1) bekezdés e)-g) pontjai; 220. §)

¹³ A 8. pont szerinti feltétel első alkalommal a 2017. I. negyedéves minősítés során vizsgálendő, és abban az esetben eredményez kockázatos minősítést, ha az eljárás akadályozása 2017. január 1-jét követően történt.

¹⁴ Art. 6/E. § (3) bekezdése

¹⁵ Art. 6/E. § (2) bekezdése

Értesítés a minősítés eredményéről¹⁶

Az első minősítés eredményéről a NAV az adózót elektronikusan értesíti. Amennyiben a minősítésben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellözi. A második minősítési időszaktól az eBEV portálon is lekérdezhető a minősítés eredménye és az azt megalapozó feltételeknek történő megfelelés is. A kizárólag elektronikusan teljesíthető bevallások benyújtására egyébként nem kötelezett, illetve elektronikus hozzáféréssel (ügyfélkapuval) nem rendelkező adózók nem értesülnek a minősítés eredményéről automatikusan, ezért a hozzáférés beszerzése mindenképpen javasolt.

Ha a minősített adózónak a NAV-nál nyilvántartott olyan állandó meghatalmazottja, megbízottja van, akinek képviseleti joga alapján az értesítés megküldhető, és a meghatalmazott rendelkezik ügyfélkapuval, a NAV az értesítést neki küldi meg.

Kifogás a minősítéssel szemben

Ha az adózó vitatja minősítését, akkor a minősítéstől vagy annak elmaradásától számított 3 hónapon belül, kötetlen formában papír alapon, illetve a NAV Ügyféltájékoztató és Ügyintéző Rendszerén keresztül kifogást nyújthat be. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek helye nincs. Ha a NAV a kifogásnak helyt ad, határozathozatal nélkül a kifogásnak megfelelően módosítja a minősítést, és erről az adózót elektronikusan értesíti. A NAV a kifogás elutasításáról határozatban rendelkezik.¹⁷

Minősítés jogutódlás esetén¹⁸

Amennyiben az adózó jogutódlással jött létre, úgy a korábban a jogelődje (illetve jogelődjei) részére megállapított minősítés is jelentőséggel bír saját minősítésének meghatározása szempontjából.

Az Art. rendelkezései alapján

- a) *összeolvadás*, illetve *beolvadás* esetén a jogutód abban az esetben minősül megbízható adózónak, ha az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor valamennyi jogelőd megbízható adózónak minősült. Ha valamelyik jogelőd az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor kockázatos adózónak minősült, a jogutód szintén kockázatos adózónak minősül.
- b) *különválás*, *kiválás*, illetve *átalakulás* esetén a jogutód megtartja a jogelőd minősítését.

A minősítéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

Az Art. 6/B-D. illetve 6/F-I. §-ai alapján a NAV a minősítés eredményétől függően különböző jogkövetkezményeket alkalmaz a minősített adózókkal szemben.

A megbízható adózók alapvetően jogkövető magatartást tanúsítanak, adókötelezettségeiket teljesítik. A törvény ezen adózók részére kedvezményeket biztosít. Ezzel szemben a kockázatos adózók működése kimutathatóan sérti az adójogszabályokat, például nagy összegű adóhiányt, adótartozást halmoznak fel. Ezekre az adózókra szigorúbb szabályok vonatkoznak.

¹⁶ Art. 6/J. §

¹⁷ Art. 6/L. §

¹⁸ Art. 6/K. §

A megbízhatóság előnyei (Art. 6/B-D. §)

A megbízhatóság jogkövetkezményeinek a célja kedvezmények nyújtása azoknak, akik adókötelezettségeiket határidőben teljesítették, és nem állnak vagy álltak olyan eljárás alatt, amely veszélyeztetheti az Art. vagy az anyagi adójogszabályok szerinti kötelezettségeik teljesítését. A megbízhatósághoz kapcsolódó előnyök:

1. A NAV által végzett **ellenőrzés időtartama** nem haladhatja meg a 180 napot, ha az adózó ezen időtartamon belül folyamatosan megbízható adózónak minősül.

Nem alkalmazható ugyanakkor ez a kedvezmény, ha az adózó az ellenőrzést akadályozó módon nem tesz eleget az együttműködési kötelezettségének. Ilyennek minősül különösen, ha az adózó az ellenőrzés időtartama alatt az állami adó- és vámhatóság számára nem elérhető, az ellenőrzés 180 napon belüli lezárását biztosító időpontban az iratait nem bocsátja teljes körűen a NAV rendelkezésére.

2. **Mulasztási bírság alkalmazása helyett felhívás** az elmulasztott adókötelezettség teljesítésére:

A bejelentési, bevallási, adatszolgáltatási kötelezettség – a foglalkoztatotti bejelentés és az Art. 22/E. §-a szerinti kötelezettség kivételével – elmulasztása vagy hibás teljesítése esetén a NAV csak a kötelezettség teljesítésére való felhívás eredménytelensége esetén szab ki mulasztási bírságot.

3. **Csökkentett mulasztási bírság:**

A kiszabható mulasztási bírság felső határa, ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerinti bírságtételek 50 %-a. Azaz azon kötelezettségszegések esetén, ahol a nem magánszemély adózó például 500.000. Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a megbízható adózó esetében a bírság maximális felső határa 250.000 Ft lehet.

4. **Csökkentett adóbírság:**

Az adóbírság felső határa, ha az adózó az utólagos ellenőrzés alá vont adómegállapítási időszak egészében vagy az utólagos ellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerint kiszabható adóbírság felső határának 50 %-a, azaz az adóhiány 25 %-a, az általános 50 %-os mérték helyett.

5. **Automatikus fizetési könnyítés biztosítása:**

A megbízható adózók részére nyitva áll az a lehetőség, hogy – ha az erre irányuló kérelem elbírálása időpontjában – a kérelmező nettó módon számított adótartozása nem haladja meg a 1,5 millió forintot, a tartozásra évente egy alkalommal 12 havi pótlékmentes fizetési könnyítést kérjen, feltéve, hogy a tartozás 2017. január 1-jét követően keletkezett. A megbízható adózó részletfizetés mellett vagy helyett fizetési halasztást is kérhet. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az automatikus részletfizetés lehetősége nem terjed ki az Art. 133. § (3) bekezdésében meghatározott tartozásokra, továbbá, hogy a részletek befizetésének elmaradása esetén a kedvezmény érvényét veszti, és a tartozás egy összegben esedékessé válik, melyhez kapcsolódóan az eredeti esedékességtől késedelmi pótlék kerül felszámításra.

A kérelem elektronikus úton nyújtható be, az eljárás illetékmentes.

A kérelemben foglaltakról az állami adó- és vámhatóság a beérkezésétől számított 15 napon belül határozattal dönt, melyet elektronikus úton kézbesít.

Amennyiben a megbízható adózó az automatikus fizetési könnyítés feltételeinek nem felel meg, úgy kérelmét az állami adó- és vámhatóság az általános szabályok szerint bírálja el.

6. Kiutalási határidők csökkenése:

A megbízható nyilvánosan működő részvénytársaság adózó által visszaigényelt általános forgalmi adót az állami adó- és vámhatóság 30 napon belül utalja ki.

A megbízható adózó - ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaságot - által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV az Art. 37. § (4) bekezdése szerinti esetben 45 napon belül utalja ki.¹⁹

A kockázatoság hátrányai (Art. 6/F-I. §)

A kockázatoság jogkövetkezményinek célja, hogy a NAV fokozott figyelemmel kísérhesse az e körbe tartozó ügyfeleket, illetve, hogy a hibák, mulasztások kiküszöbölésére felhívja az ügyfelek figyelmét. A kockázatoság miatti hátrányok:

1. Hosszabb kiutalási határidő:

Az általános forgalmi adó kiutalásának határideje kockázatos adózó esetén 75 nap és nem alkalmazhatók az áfa kiutalására az Art. 37. § (4a) bekezdésében foglalt kedvezőbb (30 illetve 45 napos) határidők.

2. Hosszabb ellenőrzési határidő:

Kockázatos adózók esetén az általános ellenőrzési határidők 60 nappal meghosszabbodnak abban az esetben, ha az adózó az ellenőrzés alá vont időszakban, illetve annak egy részében, vagy az ellenőrzés időtartama alatt, illetve annak egy részében kockázatos adózónak minősül.

3. Emelt összegű késedelmi pótlék:

A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózó esetén az állami adó- és vámhatóság által az utólagos adómegállapítás során feltárt adókülönbözöt után felszámított késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat ötszörösének 365-öd része.

4. A késedelmi pótlék megállapításának rögzített kezdő időpontja:

A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózó esetén a NAV nem állapíthat meg későbbi időpontot a pótlékfizetés kezdő napjaként, mint az adó esedékességének, illetve a költségvetési támogatás igénybevételének a napja, azaz nincs lehetőség a késedelmi pótlék összegének méltányossági alapú mérséklésére.

¹⁹ Art. 6/B. § (3)-(4) bekezdés

5. **Adóbírsággal és mulasztási bírsággal** kapcsolatos jogkövetkezmények: (kiszabás, bírságmérték)

Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának, illetve az adóhiány megállapításának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, az adóbírság és mulasztási bírság kiszabása **nem mellőzhető**.

A kiszabható adó- és mulasztási bírság **legkisebb mértéke** az általános szabályok szerint kiszabható bírság felső határának az 50 %-a, azaz

- a) mulasztási bírság esetén a nem magánszemély adózóra vonatkozó alsó határ 250.000 Ft, azon kötelezettségszegések esetén, ahol a nem magánszemély adózó 500.000. Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható,
- b) adóbírság esetén az általános 50 %-os mértéket alapul véve 25 %.

Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a mulasztás feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, a kiszabható **mulasztási bírság felső határa** az általános szabályok szerint kiszabható mulasztási bírság felső határának 150 százaléka. Azaz például azon kötelezettségszegések esetén, ahol a nem magánszemély adózó 500.000. Ft összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a bírság felő határa a kockázatos adózó esetében 750.000 Ft.

Az eltérő minősítések „ütközése” a bírság kiszabásakor (Art. 6/M. §)

Ha az Art. 6/C. § (2)-(4) bekezdése és a 6/I. § alapján egyidejűleg kellene alkalmazni megbízható és kockázatos minősítésre vonatkozó szabályt is, a bírságot e rendelkezések figyelmen kívül hagyásával kell kiszabni. Ebben az esetben tehát az ügyfelekre az általános bírság szabályokat kell alkalmazni.

Ilyen eset lehet az, amikor az adózó a jogszabálysértés időpontjában például megbízható adózónak minősült – és ennek alapján a mulasztási bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható bírság 50%-a lehetne – azonban a jogszabálysértés feltárásának időpontjában ugyanezen adózó már kockázatos minősítés alatt áll – és így a terhére kiszabható a mulasztási bírság minimuma az általános bírságmérték 50%-a, legnagyobb mértéke pedig az általános bírságmérték 150%-a lehetne.

Ilyen esetekben tehát az általános bírság szabályok kerülnek alkalmazásra.

Az adózási minősítéssel kapcsolatos jogszabályok: az Art. 6/A–6/M. §-ai, 211–212. §-ai, 219–220. §-ai és a 225–227. §.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal